

Interview Klem Magazine met Frank Van Bogaert
Zondag 11/05/2003

Frank Van Bogaert is voor de KLEM-lezers die aanwezig waren op het laatste E-Live festival geen onbekende meer. Het publiek en de critici waren laaiend enthousiast over zijn concert en na zijn optreden was er letterlijk een stormloop naar de stand van Groove, waar Frank zijn cd's als zoete broodjes over de toonbank vlogen. Frank brengt muziek die geïnspireerd is op Vangelis, maar hij weet toch zijn eigen stijl te vinden door de toevoeging van wereldmuziekelementen en een instrumentenscala die je niet verwacht in de doordeweekse em - release. Zijn gevoel voor compositieopbouw en melodie hoeft ook niet onder te doen voor de grootmeester Vangelis. Bovendien staan zijn producties als bvb. 'Human', 'Docking' en 'Geographic' (Op de Schwingungen-prijsuitreikingen driemaal als eerste geëindigd –beste cd, titel en artiest) steeds garant voor een uitstekende opnamekwaliteit, want Frank zijn releases zijn opgenomen in een 'echte' studio.

Ik neem het interview af op het hoofd van de pier te Oostende op een zonnige zondagnamiddag. De locatie is niet lukraak gekozen: het indrukwekkende panorama op de Belgische kust en de uitnodigende horizon kunnen garant staan voor Frank zijn muziek, of beter is zijn muziek: rustgevend en ontzagwekkend tegelijk.

Kun je voor de KLEM – lezers die nog niets van je gehoord hebben even je muzikale achtergrond schetsen?

Ik ben als muzikant professioneel actief vanaf mijn achttiende jaar. In 1980 heb ik de Belgische new wave band 1000 ohm opgericht en in 1981 hadden we met A.G.N.E.S. een internationale hit. Hierdoor kwamen wij direct onder contract te liggen bij grote platenfirma's. Sindsdien heb ik altijd in de studio doorgebracht: eerst als muzikant met verschillende releases van 1000 ohm en na enkele jaren ben ik veranderd 'van kant van glas' in de studio. Omdat ik zo veel in de studio zat heb ik snel het vak onder de knie gekregen, ook door te pikken ('stelen' voor onze Noorderburen) met mijn ogen en oren van andere 'engineers.' Langzamerhand begonnen mensen mij te vragen om andere acts te 'producen' of te 'engineeren'. Ik kan eigenlijk zeggen dat ik vanaf 1987, toen de band 1000 ohm gesplit is, ik in de studio ben blijven plakken. Mijn studies als ingenieur waren rond die tijd ook beëindigt. Die studies had ik eigenlijk meer op vraag van mijn ouders gedaan. . Ik had door 1000 ohm en mijn werk als klanktechnicus wel al een bescheiden inkomen van de muziek maar m'n ouders zeiden: dat is wel 'tof' die muziek maar je gaat daar later niet 'uw kost mee kunnen verdienen.' Ik heb er verder met mijn ouders niet over gediscussieerd maar ik dacht: met mijn liefde voor synthesizers zou het wel eens leuk zijn om te weten hoe de elektronica die erin zit werkt dus heb ik mijn studies gedaan –met plezier trouwens - Toen ik het diploma had, heb ik het aan mijn ouders gegeven en het ligt nu nog altijd in de familiekluis (lacht).

Ik heb ook nog heel even voor Yamaha (synthesizer afdeling) gewerkt maar dit viel niet te combineren met het vele studiowerk dat ik toen al had . (Frank was onder meer klanktechnicus voor Clouseau, Stef Bos, The Scene en zeer recent verzorgde hij ook de cd-opnamen voor de Belgische versie van het t.v.-programma Popidool red.). In 1989 kreeg ik het aanbod om het management van de ACE-studio, behorend tot de top vijf van de grootste muziekstudio's in België, in Aartselaar bij Antwerpen over te nemen. In 1993 werd ik tevens eigenaar van deze studio. (na het afsluiten van enkele loodzware leningen, waar we nu gelukkig doorheen zijn) . Naast mijn werk als manager, producer en klanktechnicus van de studio, componeer ik ook nog reclamejingles (ik ben tevens mede-eigenaar van het Belgische reclame bureau

"Grappa") en muziek voor tv-series. En dan zijn er natuurlijk ook nog mijn soloreleases als Frank Van Bogaert.

Je muziek laat een sterk gevoel voor compositieopbouw en klankarchitectuur horen. De opnamekwaliteit van je cd's is voortreffelijk. Heb je enige klassieke en / of technische scholing genoten of ga je louter op je intuïtie af bij het opbouwen en opnemen van een nummer?

Ik ben maar één jaar naar de muziekschool geweest en daarna heb ik besloten: ik wil mij bezig houden met muziek (lacht hartelijk). Wat scholing betreft ben ik een D.I.Y. (= do it yourself) – muzikant. Ik ben volledig autodidact maar ik heb het wel ernstig opgenomen d.w.z. ik kan perfect met allerhande muzikanten communiceren, ik ken al de toonaarden en akkoorden maar ik lees slechts gebrekkig bladmuziek. Ik werk met akkoordenschema's.

Wat het componeren van de muziek zelf betreft; dat is een gevoel dat je hebt, het is een melodie die in je hoofd opbouwt en dat werk je uit. Het is ook nooit iets doordacht. Het is als een schilderij maken: als je eraan begint zit het al een tijdje in je hoofd en het komt eruit, maar je kunt het niet forceren.

Wat techniek betreft, dat is door mijn werk als 'soundengineer' iets wat in mijn verlengde ligt. Ik vind het vanzelfsprekend om muziek en technische perfectie samen te koppelen. Ik kan niet genieten van muziek die technische mankementen heeft. Ik hoor soms dingen waar van ik denk: de compositie is wel goed maar het is technisch slordig afgewerkt en daardoor kan ik er niet echt van genieten want technische onvolkomenheden ergeren mij.

Je laatste cd 'Human' is zowat de optelsom van de elementen die een sterk em-album definiëren: een enorm imposante, warme klankarchitectuur en transcendente composities die als het ware de eerste blik vertolken van Adam in het aartsparadijs. Is dit het gevoel waarmee je de wereld als mens aanschouwt, of is het enkel een kwestie van over de laatste nieuwe muziektechnologie en technische kennis van zaken te beschikken om dergelijke indrukwekkende kippenvelmuziek te maken?

De emotie die ik in mijn muziek leg, kun je niet enkel met techniek bereiken. Techniek is er wel een hulpmiddel toe. Mijn weidse klanken kun je bv. niet met een goedkoop synthesizertje maken, daar heb je technologisch hoogstaande synthesizers voor nodig. Ook het gevoel voor compositie kun je niet met techniek verbeteren. Als ik een compositie maak is de eerste stelregel: roept dit nummer beelden bij mij op en dat is de enige basis waarop ik een compositie verder uitwerk, anders vliegt ze direct de vuilnisbak in. Ik moet als ik aan een compositie werk beelden krijgen van bvb. dat schip dat nu voorbij vaart. Het kan evengoed een beeld zijn van een weidse vlakte of van spelende kinderen. Als dat beeld er niet is, dan heeft het nummer ook geen emotionele draagkracht. Het plezierige is dat ik soms reacties krijg van mensen die bepaalde stukken van mij te horen krijgen en dan bvb. zeggen 'dat doet mij denken aan een moeder die haar kind te slapen legt' en dat was ook het beeld dat ik voor ogen had toen ik het nummer componeerde. Als de beelden tussen mij en de luisteraar overeenstemmen is dat voor mij echt een beloning want ik ben erin geslaagd om met mijn muziek beelden over te dragen naar iemand. Als dat lukt -en daar zit dan ook geen technische truc achter -, ben ik tevreden. Eigenlijk ben ik een beetje zoals een schilder.

De elektronische muziekgenres bestaan, simplistisch uitgedrukt, vandaag uit zowat twee uitersten: enerzijds de trendy clubdansmuziek en de commerciële afgeleiden hiervan in de hitparade, en anderzijds een zeer kleine groep muzikanten die probeert de erfenis van grootheden als bvb. Tangerine Dream, Klaus Schülze en Vangelis verder te zetten. Hoe sta jij tegenover de evolutie van de elektronische muziek in brede zin en wat vind jij je plaats hierin?

Ik ben eigenlijk een kind van de jaren tachtig en het doet mij plezier om te horen dat er op de radio méér muziek van de jaren tachtig wordt gespeeld dan van de jaren negentig. In de jaren negentig is de moderne elektronische muziek begonnen en dat was voor mij ook het moment waarop ik dacht: deze muziek wordt niet meer door muzikanten maar door d.j.'s gemaakt.. Ik heb daar geen voeling mee, die nummers zijn meestal ook geen composities meer. Ik wil de moderne dansmuziek niet helemaal afbreken, maar ik voel mij er niet in thuis. Ik kan mij niet concentreren op een beat waar af en toe wat effectjes rond zitten. Ik behoor zeker tot het kamp van de muzikanten die de muziek à la Schülze en Vangelis willen verder zetten maar dan wel zonder die klakkeloos te gaan kopiëren. De eigen inbreng vind ik belangrijk en dat kamp moet blijven evolueren. Ik zeg niet dat het gemakkelijk is om er nieuwe elementen aan toe te voegen maar ik denk wel dat het evolueert en er langzamerhand nieuwe invloeden komen. Er zijn natuurlijk veel 'copy-acts', vooral van de Berliner Schüle, en diegenen die zich louter beperken tot kopiëren zijn ook meestal veel minder interessant dan het origineel.

Hoe reageer je op een aanval die stelt dat de conventionele em – scène in het slop is geraakt omdat veel van de releases louter een (slechte) 'copyact' zijn van een groots verleden? Of anders gesteld: de conservatieve em–scène heeft haar eigen graf gedelfd omdat er geen vernieuwing meer is maar omdat er louter (slechte) kopie's rondlopen van iconen als Tangerine Dream, Jean Michel Jarre, Vangelis en Kraftwerk?

Vangelis kan spelen, en als je die wilt kopiëren moet je zelf ook kunnen spelen en dat is het probleem bij veel van de 'em-jongens'. Met techniek alleen geraak je er niet. Ik denk wel dat de em zal blijven evolueren en niet haar eigen graf aan het delven is, maar ik zou wel graag hebben dat er minder releases uitkomen. Nu de cdr's zo gemakkelijk aan te maken zijn en er zoveel muziek in eigen beheer wordt uitgebracht, heeft niemand er nog vat op wat wordt uitgebracht en wat niet. De platenfirma's kunnen niet meer zeggen: dit brengen wij niet uit want dit vinden wij te slecht. Zelfs als het te slecht is om uit te brengen komt het vaak nog via een ander kanaal uit, waardoor het moeilijk is om als em-luisteraar een keuze te maken. Als ik bv. een recensie lees wil ik een eerlijke recensie lezen, waardoor ik kan bepalen: zal die muziek mij aanspreken of niet? Alle em gaan aanprijzen, zodat er zoveel mogelijk van wordt verkocht, is een stap in de verkeerde richting. Als ik een em-release koop op basis van een al te positieve recensie dan voel ik mij bedrogen en zal ik geen tweede keer in die val trappen.

Bij je optredens en op je website <http://www.frankvanbogaert.com> valt op dat er ook veel tijd geïnvesteerd is in de visuele ondersteuning van je muziek. Op je laatste optreden op E-Live bracht je niet enkel het muzikale hoogtepunt van het festival, maar ook één van de meest smaakvolle en efficiënte videoprojecties. Hoe belangrijk is of wordt de visuele ondersteuning bij een em-gebeuren?

Als je een rock groep voor je hebt waar de zanger de ziel uit zijn lijf aan het schreeuwen is en waar twee gitaristen met een boekentasje over het podium lopen in korte broek, dan heeft het publiek iets om naar te kijken. Bij een em-optreden valt er visueel veel minder te beleven maar toch ben je als em-muzikant ook aan het zweten, hoewel vanuit publieksstandpunt daar weinig aan te zien is. Als je bvb. al een camera kunt voorzien die toont wat jij aan het doen bent, dan ben je visueel al een grote stap vooruit en dat vind ik belangrijk. Ook een cd-hoes is zeer belangrijk: het geeft een eerste indruk van wat je kunt gaan verwachten. Als ik aan een project werk, dan groeit de grafische ondersteuning mee met de muziek. Ik heb een webmaster die de website up to date houdt en mijn broer verzorgt de cd-hoesen. Het is allemaal goed uitgedacht en de grafische ondersteuning groeit mee met het muziekproject. Als je een weinig verzorgde cd-hoes in handen krijgt, en je kent de muziek niet, dan is het ook al minder uitnodigend om er naar te gaan luisteren.

Hoe sterk merk je de opkomst van het uitwisselingsgebeuren van muziek op het internet bij de verkoop van je cd's? Vind je het begrijpelijk dat (jonge) mensen liever muziek in mp3 formaat van het internet halen of een cd kopiëren omdat ze veel te duur zijn, of keur je de nieuwe tendensen qua muziek distributie volledig af?

Het downloaden is een nieuwe jeugdcultuur geworden. Het zijn vooral de major platenfirma's die daar veel last van hebben want die zitten met een omzetsdaling van dertig procent. Het wordt heel problematisch en bij de major's is er dan ook de ene afvloeiing na de andere. Als studio-eigenaar word ik ermee geconfronteerd omdat de platenfirma's minder geld vrijmaken voor de studio-opnames. Ik ondervind gelukkig wel dat er in de em-scène nauwelijks wordt gekopieerd. De em-fans vinden het blijkbaar nog steeds belangrijk om een cd te kopen als waardering voor de muzikant. Ik zou zelf ook nooit tevreden zijn met een cdr-kopie of een gedownloade mp3. Ik moet het cd-hoesje kunnen vasthouden en het kopen van een cd geeft mij ook het gevoel dat ik de muzikant ondersteun. De laatste Jean Michel Jarre kocht ik bvb. tweemaal zodat ik er eentje kon weggeven als cadeau aan mijn broer. Anderzijds kosten cd's wel veel geld, zeker als ik zie dat in bvb. de Free Record Shop nieuwe cd's twintig euro of méér kosten. Zelfs als een jongere van zijn ouders 25 euro krijgt voor het weekend, dan kan hij dit nauwelijks uitgeven aan een cd want dan is zijn geld op. De hele downloadcultuur is zelf door de platenfirma's in de hand gewerkt en die evolutie is nu onomkeerbaar geworden, want het downloaden wordt beschouwd als de normaalste zaak ter wereld. Een jongere download een cd en gaat die dan zo snel mogelijk voor bv. € 1.5 verkopen in z'n klas. Muziek zal altijd gemaakt blijven worden hoor, maar hoe ze in de toekomst zal moeten gedistribueerd worden (en dus aan de man gebracht), dat is nu de grote vraag.

Wat zijn voor jou de drie meest opmerkelijke elektronische muziek – cd's van het laatste decennia en waarom?

(Een lange betekenisvolle stilte volgt... red). Als je mij zou vragen naar mijn favoriete muziek van de jaren tachtig dan zou ik er direct drie op tafel kunnen gooien. Wat de jaren negentig betreft denk ik bvb. aan Oceanic van Vangelis, en de eerste cd van Deep Forest. Wat de jaren tachtig betreft denk ik meteen aan 'Blade Runner'. Ik zal voor muziek uit de jaren negentig eens thuis in mijn CD-rek moeten gaan zien.

Hoe ziet de muzikale toekomst eruit voor Frank Van Bogaert?

Ik ben nu aan de 5de solo cd bezig waarvoor ik al vijf nummers heb klaarliggen. Maar ik heb voor mijzelf bepaald: neem er de tijd voor en ik verwacht de nieuwe solo cd dan ook pas uit te brengen tegen 2004 Dat wil niet zeggen dat ik lui ben hoor , ik ben dagelijks met muziek bezig.. Ik breng pas iets uit als ik er 100 % over tevreden ben. Als ik mijn muziek beluister, dan gebeurt het dat ik een nummer nog niet goed genoeg vind, waarna ik bv. besluit om er nog eens een remix van te maken. Als ik het dan nog niet goed genoeg vind, belandt het nummer genadeloos de vuilnisbak in. Ik ben ervan overtuigd dat de luisteraar ook meteen hoort wanneer er echt aan een plaat gewerkt is.

(De nieuwe release van Frank Van Bogaert heeft nog geen werktitel, wat wel zeker is, is dat er volgens zijn vrouw –tevens zijn kritisch luisterende oor - er een nummer zal opstaan, voorlopig genaamd 'High Tech Hippies', dat zeer indrukwekkend is. 'De mensen zullen verschieten', voegt ze er nog aan toe.)

© Ronald Clercx